

10 gr.

ABC

10 gr.

NOWINY CODZIENNE

Nr. 207 A

Warszawa, sobota 16 lipca 1938 r.

Rok XIII

Ustawa samorządowa daje Szerokie pełnomocnictwa administracji nie cieszącej się zaufaniem obywateli

W piątek przed południem odbyło się posiedzenie Senatu, na którym załatwiono trzy ustawy samorządowe.

Najpierw omawiano projekt ordynacji wyborczej dla miast. Przeciwno ustawie wypowiedział się sen. Dzieduszycki, który oświadczył, że gdyby Senat składał się z wybitnych znawców zagadnień samorządowych, musiałby odrzucić ustawę, albo uchwalić szereg poprawek. Te poprawki bowiem, które wprowadziła komisja senacka, pracując w pośpiechu, nie zmieniają ducha ustawy. Rząd dłuższy czas zastanawiał się nad ustawą, z punktu widzenia administracyjnego. Należało i izbom parlamentarnym dać więcej czasu na zastanowienie się nad projektem. W konsekwencji stawia wniosek o odesłanie ustawy do komisji i zapowiada, że jeżeli wniosek nie przejdzie, głosować będzie przeciwko niej.

SAMORZĄD NIE WIA- ŻE OBYWATELA Z PAŃSTWEM

Takie samo stanowisko zajęła sen. Macieszyna i poparła wnio-

sek Dzieduszyckiego, ponieważ — zdaniem jej — ustawa nie czyni zadość naczelnym wymogom, aby instytucje samorządu terytorialnego wiązały obywatela z państwem. Ustawa obdarza szerokimi pełnomocnictwami administrację, która nie cieszy się zaufaniem, jakiegoby takie pełnomocnictwa wymagały. Trzeba się zdecydować na akt zaufania do obywateli. Inaczej nie zdobędzie się ich zaufania.

Za ustawą wypowiedział się sen. Leon Kozłowski, głównie z tego względu, że usuwa ona politykę samorządu.

ODRZUCENIE WNIO- SKU SEN. KOZŁOWSKIEGO

Ustawę uchwalono wraz z proponowanymi przez komisję senacką poprawkami, z wyjątkiem jednej, która dotyczyła ustalenia górnej granicy podziału mandatów w okręgu wyborczym. Granicę tę Sejm określił na 8, a komisja senacka zmniejszyła ją do 4-ch. Na wniosek sen. Olewińskiego, którego poparł wicemin. Korsak, wbrew stanowisku sen. Kozłowskiego,

przywrócono poprzednią ilość 8 mandatów. Postanowiono również, że na jednego kandydata, wyborca może oddać tylko jeden głos, oraz, że protesty wyborcze muszą być rozpatrzone przez władze w przeciągu 3-ch miesięcy, inaczej nowowybrana Rada Miejska rozpoczyna urzędowanie.

USTRÓJ WARSZAWY

Projekt ustawy o ustroju m. Warszawy referował sen Evert, który omówił obszernie działalność obecnego tymczasowego zarządu stolicy i ocenił tę działalność bardzo przychylnie. Stwierdził jednak, że zadłużenie miasta wzrosło w tym okresie o 8 milionów do sumy 263.621.541 zł.

W głosowaniu odrzucono poprawkę komisyjną, według której przewodniczącym Rady dzielnicowej miał być dyrektor biura dzielnicowego. Inne poprawki przyjęto, ustawę uchwalono.

UREGULOWANIE FINANSÓW KOMUNALNYCH

W końcu omawiano projekt ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych i przy-

jeto go w brzmieniu sejmowym z drobnymi tylko poprawkami. Dwie ważniejsze poprawki wprowadzone przez komisję senacką, a dotyczące obliczenia dodatku do podatku obrotowego od przedsiębiorstw, których zakłady są rozmieszczone w różnych związkach samorządowych oraz opłat drogowych od nieruchomości, nie użytkowały na plenum większości.

Termin następnego posiedzenia nie został wyznaczony.

Likwidujemy żydów Niedzielne zebrania Związku Polskiego

Związek Polski urządza w dniu 17 bm. w Pruszkowie zebranie publiczne, na którym PP. Węgliński Zdzisław i Bławdziewicz Stefan wygłoszą referaty o niebezpieczeństwie żydowskim, oraz omówią program minimalny w kwestii żydowskiej.

Zebranie rozpocznie się o godzinie 12.30 w sali kina „Lux”. W tym samym dniu odbędzie się zebranie Związku Polskiego w Kosowie Lackim, z referatem p. adw. Stanisława Hyżewicza.

Groźba niemiecka na Pomorzu

W niedzielę rozpoczynamy cykl sensacyjnych reportaży, odsłaniających kulisy groźnego ataku niemieckiego na nasze ziemie za-

chodnie. Reportaże oświetlą zarówno niemieckie wpływy gospodarcze jak i drogi propagandy niemieckiej.

Noc śmierci w kol. Omelno Kłęska huraganów nad Polską Nowe ofiary i straty

Burze szaleją nad całą Polską w dalszym ciągu, wyrządzając codziennie olbrzymie szkody.

Oto płon ostatnich godzin:

PIORUN UDERZYŁ W KOŚCIÓŁ

Nad Gnieznem i okolicą przeszła gwałtowna burza z ulewą. Podczas burzy piorun uderzył w kościół w Strzyżewie Kościelnym i uszkodził gmach kościelny.

Z Niska donoszą: Nad gminami Grzyszów i Maziarnia pow. niskiego przeszła katastrofalna burza gradowa, niszcząc całkowicie plony, wybijając szyby w chałach i przewracając płoty. Straty wyrządzone kłęską są znaczne.

HURAGAN ZNISZCZYŁ PŁONY

Huragan, jaki przeszedł przed kilku dniami nad powiatem oszmiańskim zniszczył całkowicie

zasiewy przeszło 800 rolnikom na przestrzeni około 10 tys. ha, pozostawiając ich rodziny w obliczu nędzy i głodu. Z pomocą spieszy komitet powiatowy pomocy ofiarom gradobicia w Oszmianie.

Ze Stanisławowa donoszą: Na skutek obecnego deszczu na rzece Serbyn w miejscowości Ottywie podniósł się znacznie poziom wody. Wody wystąpiły z brzegów, zalewając miasteczko.

NOC ŚMIERCI

Z Kosowa poleskiego donoszą: Podczas burzy, która przeszła ubiegłej nocy nad Polesiem, piorun uderzył w dom Władysława Nacharowskiego w kol. Omelno, powiatu kosowskiego, zabijając troje jego dzieci, a mianowicie 17-let. Marię, 14-let. Mariannę, i 5-let. Fryderykę. Macharowski zaś oraz jego żona ulegli ciężkim obrażeniom. Dom spłonął.

Na Polesiu od uderzenia pioruna zostali nadto zabici 32-let. Bazyli Humianko, poza tym Cyryl Michalewicz, jego żona 55-letnia Paulina Michalewicz i jego pasierbica 17-let. Maria Czymbur.

STRATY W POW. RÓWIŃSKIM

Burza w pow. rówińskim poczyniła poważne szkody, bo zniszczyła drzewa w lasach, sadach i ogrodach, pozrywała dachy i po wyrwała słupy telegraficzne i telefoniczne. Zniszczone zostały wszystkie drzewa owocowe nad szosą Hoszcza-Babin. W pow. lubomolskim zniszczone są zupełnie plony w Ostrowie i Woli Ostrowieckiej. W pow. lubomelskim w okolicy Ostrowki i Woli Ostrowieckiej burza gradowa plony zupełnie zniszczyła. (h).

OFIARY BURZ W POW. CHOJNICZYM

CHOJNICE, 15. 7. Podczas gwałtownej burzy, która przeszła nad powiatem chojnickim, piorun zabił dozorcę krajowych zakładów społecznych w Iglach, Gertrudę Wielewicką. W tym samym czasie w miejscowości Huta rażony został śmiertelnie 14-letni Stefan Biełlicki.

Słonecznie ciepło

Przewidywany przebieg pogody w dniu dzisiejszym:
W dalszym ciągu pogoda słoneczna i ciepła. Temperatura w ciągu dnia około 27 st. Słabe wiatry z kierunków południowych. Wi-
dzialność dobra.

150 osób otruto się mięsem

CZERNIOWCE, 15. 7. W gminie Argesesti w pow. Somes zatruto się 150 osób po spożyciu mięsa, pochodzącego od wścieklej świni. Kiedy to wyszło na jaw, wszyscy, którzy jedli to mięso, udali się do miejscowego urzędu gminnego, żądając odwiezienia ich na koszt gminy do Kłuzu do Instytutu Pasteurowskiego.

Urząd gminny, nie mając środków finansowych na ten cel, ustąpił dopiero pod groźbą wszystkich 150 osób zatrutych.

Zwycięstwo wojsk narodowych Wysadzono w powietrze wielkie składy amunicji

SALAMANKA, 15.7. Komunikat głównej kwatery wojsk narodowych donosi, że na froncie Cadownych donosi, że na froncie Cadownych wszystkie ataki nieprzyjacielskie zostały odparte.

Czerwoni ponieśli dotkliwe straty, pozostawiając na placu boju znaczną ilość zabitych. Na odcinku Sueroas pod Tales oddziały narodowe odrzuciły na kilka kilometrów wojska czerwone, zdobywając 9 karabinów maszynowych.

Na froncie Teruelu ofensywa wojsk narodowych rozwija się pomyślnie. Po przełamaniu oporu nieprzyjacielskiego oddziały narodowe zajęły szereg pozycji na północ od Canalizo i obsadzili szosę, prowadzącą z Mora de Rubielos do Albentosa. Po zajęciu wsi Manzanera oddziały narodowe przekroczyły rzekę Albentosa. Straty nieprzyjacielskie są bardzo

Wyrok na mordercę

W Sądzie Okręgowym odbyła się sprawa, przeciwko Edwardowi Wallernowi, oskarżonemu o zabójstwo.

W leśniczówce pod Wawrem odbywała się zabawa taneczna, podczas której jeden z obecnych w sposób nieprzystojny zaczął zaczepiać jedną z kobiet. Towarzyszący jej mężczyzna Radzikowski, ostro wystąpił w jej obronie.

Wynikła bójka, podczas której Wallern zadał Radzikowskiemu kilka uderzeń nożem w głowę i kark, od których ten po 6-ciu dniach zmarł.

Sąd Okręgowy skazał Wallerna na 15 lat więzienia.

poważne.
Lotnictwo narodowe zbombardowało ubiegłej nocy kilka stacji kolejowych w prowincji Walencja oraz porty Palamos (Katalonia) i Kartagena, gdzie wysadzono w powietrze wielkie składy amuni-

cji. Jeden ciężki bombowiec nieprzyjacielski został zestrzelony.

Komunikat głównej kwatery wojsk powstańczych podkreśla wielką rolę, odegraną w ofensywie na odcinku Teruelu przez artylerię.

Robot O. Z. N.

Obóz Zjednoczenia Narodowego ma już za sobą półtora roku działalności, a dopiero po raz pierwszy ubiegłej nocy zdecydował się na publiczne wystąpienie, jako organizacja polityczna w Warszawie. Warto przy okazji rzucić okiem wstecz na te półtora roku działalności O. Z. N. w Polsce.

Co robił dotąd O. Z. N., jak się zarysowało jego oblicze polityczne, z jakiej okazji interesowała się nim zwykła opinia publiczna?

Zdawałoby się napozór, że odpowiedzi na te pytania winny zająć wiele miejsca i czasu. W istocie bynajmniej tak nie jest. Dotychczasowa akcja O. Z. N. da się streścić w kilku słowach. Znaczna ilość zebrań z udziałem wyłącznie niemal ludzi sanacji, znaczna ilość rezolucji, sporo ulotek i... na tym koniec.

Oblicze ideowe O. Z. N. jest dotąd równie niejasne, jak przed półtora rokiem, wiadomo tylko, że inne, nieco czer-

wiejsze, jest obecnie, niż było za czasów płk. Koca.

Zyswe zainteresowanie obywateli O. Z. N. głównie z okazji dwóch rozłamów; wystąpienia grupy „Jutra Pracy” i secesji „Falangi” z Z. M. P.

Smutny to bilans i nie rokujący wielkiej nadziei na przyszłość zarówno w całej Polsce, jak i na terenie stolicy. Zestawiając go, nie powodowali się złością lub wrogiem słońkiem do tej organizacji politycznej. O. Z. N. na to nie zasłużył: nie wiele wprawdzie zrobił dobrego, ale równie mało świadomego zła. Nie chodzi nam też wcale o konkluzję, wymerzone przeciw tej organizacji lub jej przywódcom. Pragniemy jedynie dać Czytelnikom przykład, jak dalece wszystkie ruchy polityczne są procesami organicznymi, związanymi z życiem narodu i wskutek tego mającymi charakter żywiołowy, którego naśladować niepodobna. Każdy nowy ruch polityczny naprawdę rodzi się, natomiast nigdy

powstać nie może jako ruch wymyślony, celowo stworzony przez organizatorów dla pewnych celów politycznych, choćby przy największym nakładzie starań, środków, popularnych hasła, nawet dobrej woli.

Pamiętamy, w jakiej atmosferze powołano do życia „Ozon”. Poprzedziły go liczne zapowiedzi: w ciągu kilku miesięcy tworzenie nowego obozu politycznego prorządowego było głównym tematem pogłosek i sensacji w prasie. Donoszono niemal codziennie o nowych szczegółach prowadzonych studiów nad programem, o zamierzonych nominacjach na naczelne stanowiska, wreszcie o osobie wodza. Nastroje w społeczeństwie przypominały nieco sensację, towarzyszącą ciekawym pracom naukowym, wyprawom lub wielkim imprezom gospodarczym.

Trudno przytoczyć jeden bodaj przykład ruchu politycznego, któryby powstał w podobnych warunkach. Ogniska wielkich kierunków politycz-

nych rodziły się spontanicznie, najczęściej niemal poza sferą świadomości twórców, działających pod wpływem potężnego instynktu społecznego bez „biur studiów”, „sektorów” i reklam. Tak powstał ruch narodowy - socjalistyczny w Niemczech, ruch faszystowski we Włoszech, wreszcie ruch na rodowo - radykalny w Polsce. Kto na polecenie, wydane z góry, obmyśla program nowego obozu politycznego, dobiera sztab współpracowników i obejmuje funkcje wodza, przypomina fabrykanta robotów, któremu zdaje się, że tworzy żywych ludzi. Dlatego rola płk. Koca od początku była nie do pozazdroszczenia.

Bilans pracy OZN musiał wypaść tak, tak wypadł obecnie, bez względu na uzdolnienia kierowników. OZN pozostanie zawsze tylko organizacją. Ruchu politycznego, mimo pozorów, nie stworzy i stworzyć nie może.

Robot nie zostanie nigdy żywym człowiekiem. S. W.